

Posudek vedoucího bakalářské práce

Lucie Dobešová: Vliv anglického jazyka na jazyk český. Analýza e-mailové komunikace zaměstnanců vybrané soukromé společnosti. Praha: FHS UK 2007, 55 s.

Problematika ovlivňování vlastní kultury jinými kulturními vlivy je častým tématem současných společenských a humanitních věd. Lucie Dobešová se ve své bakalářské práci rozhodla přistoupit k tomuto tématu z hlediska lingvistiky a sledovala, nakolik do současného českého jazyka pronikají anglické výrazy a jakým způsobem s nimi čeští mluvčí zacházejí. Předmětem její analýzy se stala e-mailová komunikace vybrané české soukromé společnosti.

Autorka práci rozčlenila do tří částí. V úvodním oddíle se věnovala teoretickým východiskům své práce, konkretizaci výzkumného problému a použitým metodám výzkumu, ve vlastní analytické části podrobně rozebrala všechny nalezené jevy a v závěru se pak pokusila o shrnutí výsledků výzkumu v komparaci s některými odbornými stanovisky.

Ve všech částech textu autorka postupuje velmi pečlivě; dalo by se říci, deduktivní logikou. Nejprve tedy načrtává expansi anglosaské kultury a angličtiny v současném světě obecně jako jeden z projevů globalizace, stručně charakterizuje přejímky z angličtiny do češtiny v minulosti a charakterizuje jednotlivé jazykové jevy, k nimž v této souvislosti dochází (kap. 1.2). Pak – poněkud nelogicky – přerušuje výklad zařazením své práce vědního oboru bohemistiky a sociolingvistiky (kap. 1.2); toto pojednání je bezpochyby na místě, ale mohlo být zařazeno až do závěru úvodního oddílu (popř. úvodní oddíl členit jinak, např. na část teoretickou a na část, popisující vlastní výzkum) a je otázkou, zda nemohlo být stručnější. Teoretický výklad zkoumaného problému pak pokračuje kap. 1.3, v níž autorka vcelku jasně formuluje výzkumný problém a výzkumné otázky („výzkumné otázky“ je terminus technicus, tedy nikoli „zkoumané otázky“, jak je uvedeno v názvu kapitoly). Dále popisuje prameny a vzorek (tedy opět nikoli „zdroj“ – s. 12), tedy stručně charakterizuje vybranou společnost, autory analyzovaných zpráv a osvětluje výběr vzorku. V kap. 1.5, jež popisuje postup vlastního výzkumu, se autorka opět nejprve obecně věnuje problematice společenskovedního výzkumu – byť jako vedoucí práce vím, že prostřednictvím tohoto popisu si Lucie sama ujasňovala vlastní metodologický přístup, nelze nepoznamenat, že se v textu rozlišování deduktivního vs. induktivního postupu a kvalitativního vs. kvantitativního výzkumu jeví jako nadbytečné. Popis vlastního postupu včetně argumentace je nicméně adekvátní, postrádám zde však zmínku o rozhovoru s personálním ředitelem společnosti, který pomohl s osvětlením významu některých sledovaných jevů, jak je zmiňováno v analytické části. V závěru úvodního oddílu pak autorka charakterizuje základní tituly odborné literatury, s nimiž pracovala.

Vlastní analytickou část autorka uvádí podrobnější charakteristikou jevů, jež v souvislosti s přejímkami sledovala. Následuje představení analyzovaného materiálu a dále vlastní analýza, členěná na 1) anglicismy v původním tvaru, 2) anglo-české patvary, 3) anglicismy přeepsané do češtiny a 4) anglické zkratky a ostatní jevy. Autorka v těchto částech sleduje původ jednotlivých výrazů, jejich možný adekvátní překlad do češtiny a charakterizuje jazykové jevy, jež se v jejich souvislosti vyskytují. Nejsa lingvistou, omezím se zde jen na několik poznámek. Na s. 26 byla snaha o doslovný překlad spíše na škodu věci – „smiling gard“ jako „usmívající se průvodce“ – výraz „smiling“ byl pravděpodobně použit pro zjemnění výrazu „guard“ – strážce; s. 44 – „nabrífovat“ – jako synonymum se dle mého názoru nabízí jednoduše „instruovat“, nikoli „nainstruovat“, na s. 31 působí vzhledem k autorčinu deklarovanému vztahu k češtině poněkud komicky překlep „standarty oblékání“, dtto tamtéž z hlediska stylistiky použití spojení „tedy my

Češi říkáme“ v odborné práci. K analýze výrazu „flash disk“ (s. 34) dodávám, že pokusem o tvorbu původního českého názvu může být výraz „klíčenka“. Škoda též, že se autorka více nezabývala kontextem výrazů: pokládám např. za přinejmenším zajímavé, že někteří autoři zpráv se podepisují v ryze české podobě („divizní ředitel“ – s. 19, zatímco jiní mají zjevně předvolen poangličtělý název své funkce (např. „adminmanažer“, „director“ – s. 25).

V závěrečné části bakalářské práce autorka nejprve stručně shrnuje výsledky svého bádání a za pomoci odborné literatury se zamýšlí nad možnými důvody a důsledky ovlivňování češtiny; nakonec stručně naznačuje další možnosti výzkumu na dané téma. Právě v kapitole 3.2 (ale i některých úvodních částech – např. hodnocení Ústavu pro jazyk český na s. 8) vyplouvá na povrch autorčina zjevná emoční zaujatost daným tématem, která byla sice bezpochyby jedním ze silných popudů ke vzniku celé práce, od níž bych ale ve vlastním textu čekala větší odstup.

Celkově však přes uvedené (často hnidopišské) výtky hodnotím bakalářskou práci Lucie Dobešové jako velmi zdařilou. Autorka si vybrala aktuální, ale ne zrovna lehce zachytitelné téma, jež dokázala obratně redukovat do jasně vymezeného výzkumného problému a vybrat adekvátní pramenný materiál, na němž provedla velmi pečlivou analýzu. Opomenout nelze ani kvalitní práci s poměrně obsáhlým souborem odborné literatury. Také po formální stránce je výsledný text na vysoké úrovni.

Doporučuji proto bakalářskou práci Lucie Dobešové k obhajobě a doporučuji ji hodnotit jako výbornou, cca 45 body.

Praha, 7.1.2007

Mgr. Hedvika Novotná